

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΣΗΜΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΈΤΟΣ **2018-19**

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΟΚΑΡΑ

"Ας γνωρίσουμε τον τοπο μας"

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
ΜΑΡΟΥΛΑΚΗ ΠΕΛΑ
ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

μαθήτρια : Κατερίνα κοσόγλου

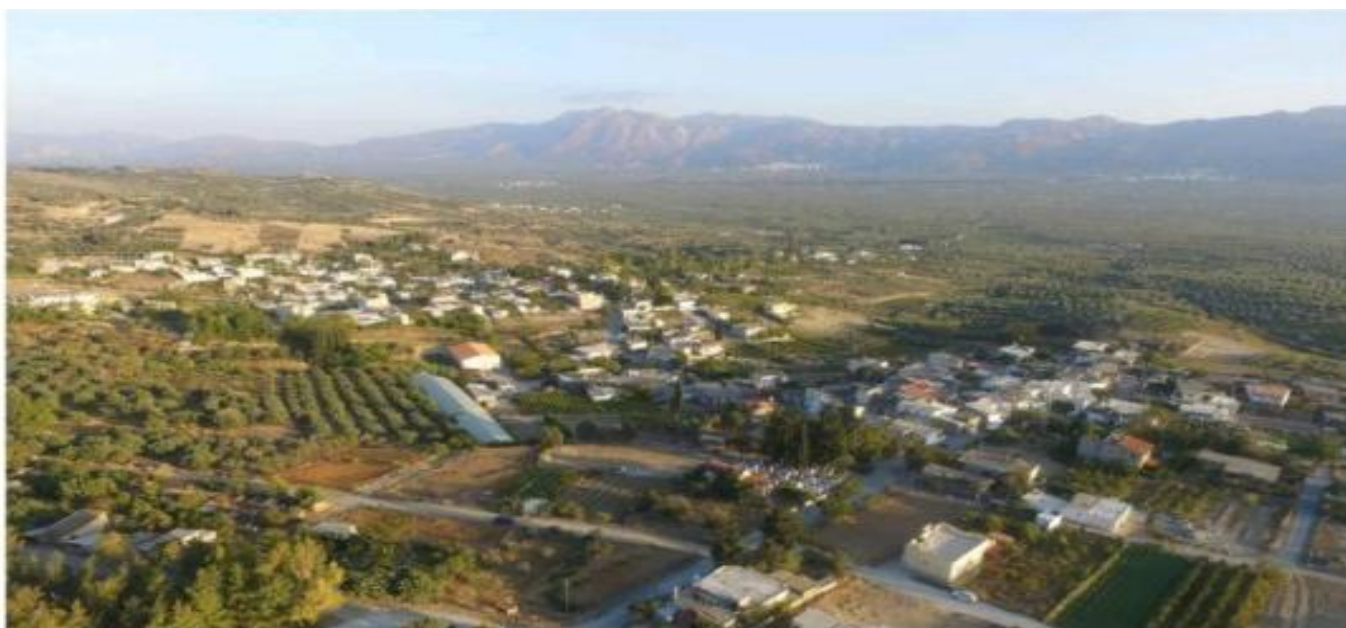
ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία αυτή έγινε στα πλαίσια του πολιτιστικού προγράμματος με τίτλο: «Ας γνωρίσουμε καλύτερα τα μνημεία και τα αξιοθέατα του τόπου μας».

Οι υπεύθυνοι καθηγητές είναι η Μαρουλάκη Πέλα ΠΕ02 και ο Κρητικός Σταύρος ΠΕ11.

Η μαθήτρια που εκπόνησε την εργασία είναι η Κοσόγλου Κατερίνα.

Ασχολήθηκα με αυτό το θέμα για να μάθω καλύτερα τον τόπο μου και τα αξιοθέατά του. Μέσα από αυτή την εργασία έμαθα να βρίσκω πληροφορίες και να τις αξιοποιώ κατάλληλα ώστε να κάνω μια καλή παρουσίαση , ενώ ταυτόχρονα εξασκήθηκα στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.

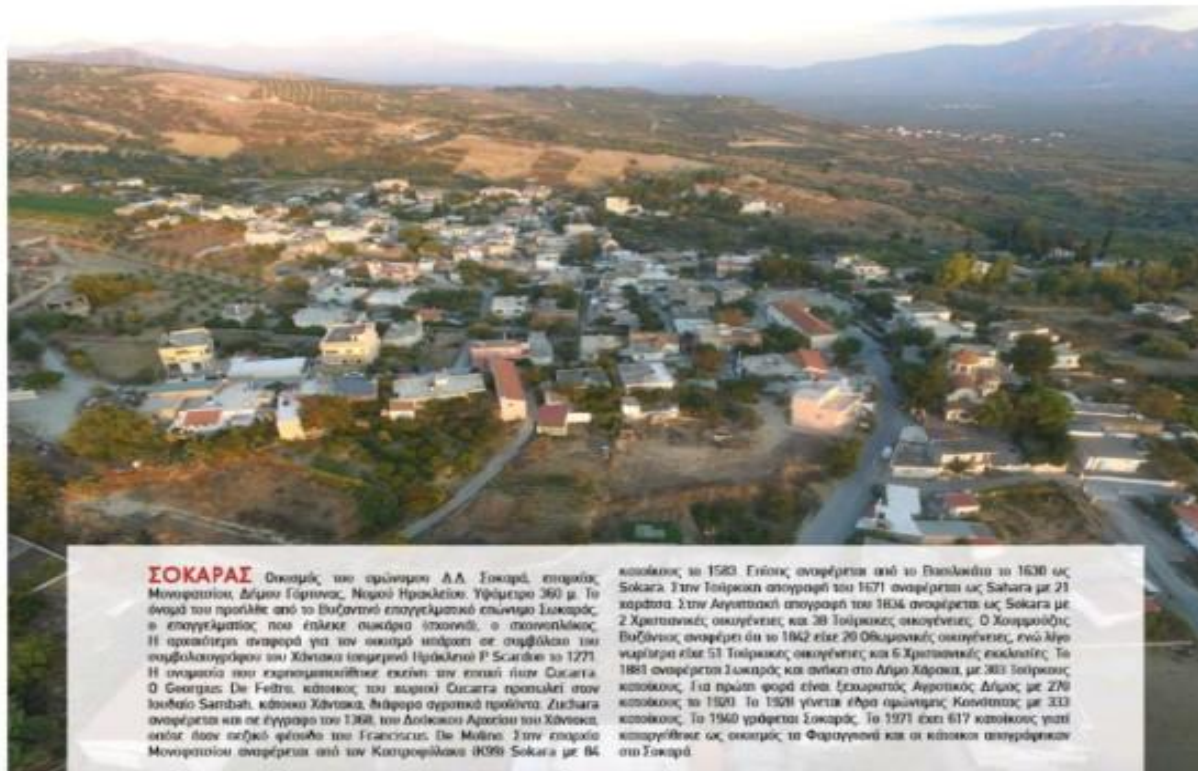
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΣΟΚΑΡΑ: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1920

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η εξέλιξη του πληθυσμού της Κοινότητας Σοκάρη από το 1920 μέχρι σήμερα.

ΕΤΟΣ 1920 ΣΟΚΑΡΑ 279, ΑΓΙΟΙΝΙ 91, ΒΕΛΟΥΝΙ 32, ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΑ 122, ΜΕΤΟΧΑ ΜΑΝΤΖΟΥΝΙΑΝΑ 38, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 56.
 ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 609
 ΕΤΟΣ 1928 ΣΟΚΑΡΑ 333, ΑΓΙΟΙΝΙ 117, ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΑ 143, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 34.
 ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 667
 ΕΤΟΣ 1940 ΣΟΚΑΡΑ 361, ΑΓΙΟΙΝΙ 147, ΒΕΛΟΥΝΙ 52, ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΑ 167, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 123.

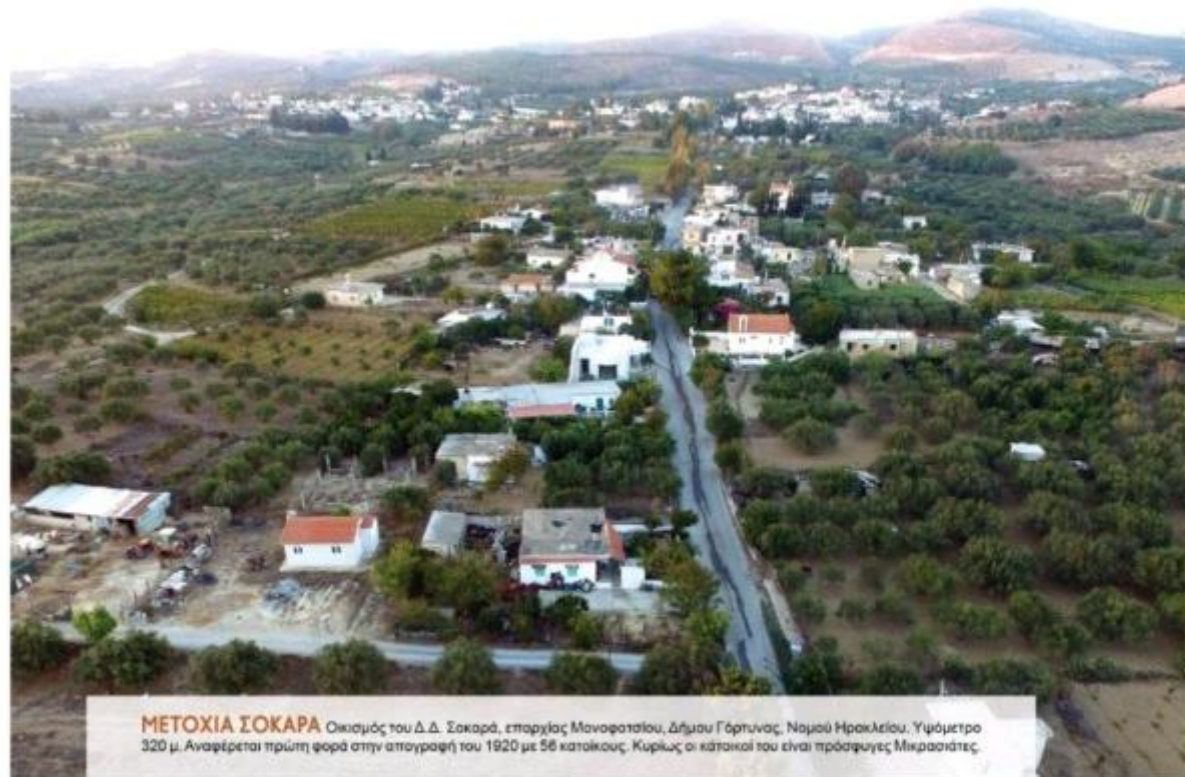
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 870
 ΕΤΟΣ 1951 ΣΟΚΑΡΑ 401, ΑΓΙΟΙΝΙ 190, ΒΕΛΟΥΝΙ 56, ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΑ 200, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 155.
 ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 992
 ΕΤΟΣ 1961 ΣΟΚΑΡΑ 439, ΑΓΙΟΙΝΙ 199, ΒΕΛΟΥΝΙ 52, ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΑ 219, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 133.
 ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 1033
 ΕΤΟΣ 1971 ΣΟΚΑΡΑ 617, ΑΓΙΟΙΝΙ 279, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 104.
 ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 1000
 ΕΤΟΣ 1981 ΣΟΚΑΡΑ 638, ΑΓΙΟΙΝΙ 261, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 124.

ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 1023
 ΕΤΟΣ 1991 ΣΟΚΑΡΑ 616, ΑΓΙΟΙΝΙ 254, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 124.
 ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 994
 ΕΤΟΣ 2001 ΣΟΚΑΡΑ 558, ΑΓΙΟΙΝΙ 212, ΒΕΛΟΥΝΙ 4, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 115.
 ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙΑΣ 889
 ΕΤΟΣ 2011 ΣΟΚΑΡΑ 496, ΑΓΙΟΙΝΙ 190, ΒΕΛΟΥΝΙ 1, ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ 88.
 ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ : 752
 Τα στοιχεία και η ορθογραφία έχουν αντλήσει από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.

ΣΟΚΑΡΑΣ Ονομάς, της ομώνυμης Α.Δ. Σοκαρά, επαρχίας Μοναφατίου, δήμου Γορτίνας, Νομού Ηρακλείου. Υψόμετρο 360 μ. Το όνομά του προήλθε από το Βυζαντινό επαγγελματικό επώνυμο Σοκαράς, ο επαγγελματίας που έπαιζε σοκάρα (σκακιά), ο σκακιστικός. Η παλαιότερη αναφορά για τον οικισμό υπάρχει σε συμβόλαιο του συμβολαιογράφου του Χάνουακ Ισμαήλ Ιβράημ Π Σκαράκ το 1271. Η αναφορά που καταγράφηκε εκείνη την εποχή ήταν Ουκατά. Ο Ουκατάς De Feltra, κάτοικος του παλαιού Ουκατά προσέλαβε στην λαϊκή Σαμπαλ, κάτοικη Χάνουακ, διάσημο αγροτικό προϊόν. Ζαχάρα αναφέρεται και σε έγγραφο του 1368, του Δούκα του Αραβίου του Χάνουακ, αλλά ήταν σίδηρο φρούτο του Γρανάζις De Molino. Στην επαρχία Μοναφατίου αναφέρεται από τον Κορνηφόλο (1636) Sokara με 84

κατοίκους το 1583. Επίσης αναφέρεται από το Παδοκίνο το 1636 ως Sokara. Στην Τούρκικη απογραφή του 1671 αναφέρεται ως Sabara με 21 κερήσια. Στην Αγγλική απογραφή του 1834 αναφέρεται ως Sokara με 2 Χριστιανικές οικογένειες, και 38 Τούρκικες οικογένειες. Ο Χουφφούδης Βυζάντιος αναφέρει ότι το 1842 είχε 20 Οθωμανικές οικογένειες, ενώ λίγο νεότερα είχε 51 Τούρκικες οικογένειες, και 6 Χριστιανικές εκκλησίες. Το 1881 αναφέρεται Σοκαράς και πέταξε στο Λίβο Χάρακ, με 383 Τούρκικες κατοίκους. Για πρώτη φορά είναι ξεχωριστός Αγροτικός Δήμος με 276 κατοίκους το 1901. Το 1928 γίνεται έθνη ομώνυμης Κοινότητας με 333 κατοίκους. Το 1940 γράφεται Σοκαράς. Το 1971 έχει 617 κατοίκους γιατί καταγράφηκε ως οικισμός τα Φορτισμένα και οι κάτοικοι μεταφέρθηκαν στο Σοκαρά.

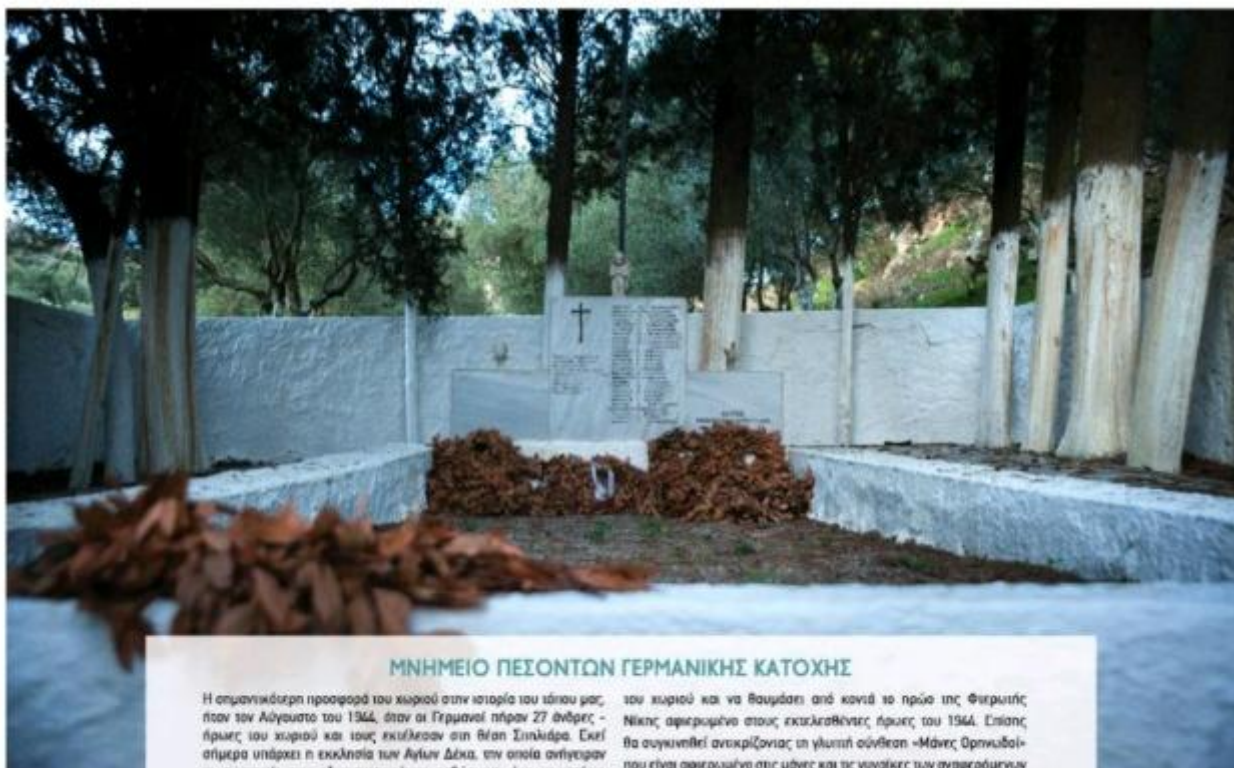

ΜΕΤΟΧΙΑ ΣΟΚΑΡΑ Οικισμός του Δ.Δ. Σοκαρά, επαρχίας Μονοφαταίου, Δήμου Γόρτυνας, Νομού Ηρακλείου. Υψόμετρο 320 μ. Αναφέρεται πρώτη φορά στην απογραφή του 1920 με 56 κατοίκους. Κυρίως οι κάτοικοι του είναι πρόσφυγες Μικρασάντες.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΟΚΑΡΑ

Λίγα είναι τα κεντριά που έχουν ένα τέτοιο στυλ να τα κοσμεί στο κέντρο τους. Ας δούμε όμως πώς διαμορφώθηκε η κεντρική πλατεία Σοκάρα στο πέρασμα των χρόνων για να πάρει τη σημερινή της μορφή. Αρχικός εμπνευστής ο πρόεδρος Κος Ορφανάκης Στυλιανός, όταν το έτος 1979 ορισθέντος το κώρο της πλατείας, φειδόνοντας με μηδέν την περιφροση επενδύοντας την με πέτρα. Ο εκλεκτός συγχωριανός μας Κασόγλου Σίφης στη δική του τετραετή θητεία, κατασκεύασε το ταυτίο της νύκτας και ενός εκ των δύο ταυτίων της ανατολικής πλευράς και επένδυσε με πλάκες τον κυρίως κώρο της πλατείας. Το έτος 1982 ήσαν και πάλι η σειρά του Κου Ορφανάκη Στυλιανού να κατασκευάσει και να εγκαταστήσει το εξαιρετικό άγαλμα της Φιερωτής Νίκης, έργο του γνωστού γλύπτη Κου Παρμακίλη Γιάννη. Το στυλιό ζαναπαίρνει ο εκλεκτός Κασόγλου Σίφης που μαζί με το συγχωριανό μας δικηγόρο Κω Καρασιωνάκη Γεώργιο με ενέργειες προς τον τότε πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων Κω Φώτιο Πεισιδάνιο, εξασφαλίζουν χρηματοδότηση για να κατασκευαστεί και δεύτερο γλυπτό του Κου Παρμακίλη Γιάννη με τίτλο «μάνες θηρωδοί». Το γλυπτό είναι αφιερωμένο στις μητέρες των αδικασκοπιωμένων συγχωριανών μας, της περιόδου της γερμανικής κατοχής στην πατρίδα μας. Πρόεδρος του Δημοτικού Διαμερισματος Σοκάρα την περίοδο που αναφέραμε ο Κος Σίγγος Κωνσταντίνος και Δήμαρχος του Δήμου Γόρτυνας ο Κος Σκουναρδάκης Νικόλαος. Όλοι όσοι συνέβαλαν στο να πάρει η κεντρική πλατεία Σοκάρα τη σημερινή της μορφή είναι άξιοι επαίνων, γιατί είναι αδύνατο, ο επισκέπτης να μη γίνει ασυγκίνητος και να μη σταθεί με δέος για να θαυμάσει αυτό το αριστούργημα.

ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Η σημαντικότερη προσφορά του χωριού στην ιστορία του τόπου μας, ήταν τον Αύγουστο του 1944, όταν οι Γερμανοί πήραν 27 άνδρες - ήρωες του χωριού και τους εκτέλεσαν στη θέση Σπηλιόρα. Εκεί σήμερα υπάρχει η εκκλησία των Αγίων Δέκα, την οποία ανέγειραν οι συγγενείς των αδικοκυμμένων καθώς και ένα κομπάρσο ομαδικού τάφου με 27 κυπαρίσσια, όσοι και οι εκτελεσθέντες στο χωριό. Σήμερα αξίζει κάποιος να επισκεφθεί την κεντρική πλατεία

του χωριού και να θαυμάσει από κοντά το ηρώο της Φιερυιής Νίκης αφιερωμένο στους εκτελεσθέντες ήρωες του 1944. Επίσης θα συγκινηθεί ανακρίζοντας τη γλυπτή σύνθεση «Μάνες Ορνυδαίου» που είναι αφιερωμένο στις μάνες και τις γυναίκες των αναφερόμενων εκτελεσθέντων. Και τα δύο γλυπτά είναι του εξάετου ακαδημαϊκού και γλύπτη Γιάννη Παρμακίδη.

ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΑ

Οικισμός του Δ.Δ. Σοκαρά, επαρχία Μονοφασιού, Δήμου Γόρτυνας, Νομού Ηρακλείου. Υψόμετρο 370 μ. Βρίσκεται σε μικρή απόσταση δυτικά από το Σοκαρά. Η ονομασία του χωριού προέρχεται από τα «φαράγγια» που βρίσκονται δυτικά του χωριού ή από τη λέξη Φράγκοι και με παράφραση προήλθε η σημερινή ονομασία, επειδή το χωριό πρωτοκατοικήθηκε από τους Φράγκους την εποχή της Λεοντοκρατίας στην Κρήτη. Αναφέρεται στην επαρχία Μονοφασιού το 1577 από τον Fr. Barozzi ως Farangiana. Επίσης αναφέρεται από τον Καστροφύλακα (Κ38) ως Farangiana με 125 κατοίκους το 1583. Από τα Θεολογικά αναφέρεται ως Farangiana το 1638. Στην Τούρκικη απογραφή του 1671 φέρεται με 3 χωριά. Στην Αγγλική απογραφή του 1834 δεν αναφέρεται, ενώ το αναφέρει ο Χουρμούζης, Βυζάντιος το 1862 με 15 Τούρκικες οικογένειες, ενώ

λίγα χρόνια νωρίτερα είχε 25 τούρκικες οικογένειες και περίπου 6 Χριστιανικών εκκλησιών. Οι καθαροί ιουρκοί εγκαταλείφθηκαν από τους Τούρκους κατοίκους του, ως φαίνεται άμεσα από την επανάσταση του 1866 και γι' αυτό δεν αναφέρεται στις απογραφές του 1881 και 1900. Αναφέρεται και πάλι στην απογραφή του 1920 Φαραγγιανά, στην Αρκετικό Δήμο Σοκαρά με 122 κατοίκους. Τελευταία απογραφή για τον οικισμό ήταν εκείνη του 1961 με 219 κατοίκους. Στην επόμενη απογραφή του 1971 με απόφαση του τότε Κοινοτικού Συμβουλίου καταργείται ως οικισμός και από τότε οι κάτοικοι του απογράφονται ως κάτοικοι του οικισμού Σοκαρά. Σήμερα κατά κύριο λόγο οι κάτοικοι του χωριού είναι πρόσφυγες Μικραίνες και λιγότεροι ντόπιοι. Κοινό στο χωριό της Αγίας Αναστασίας στις Μπίτες «Χαλκιάς» και «Μέλισσας» έχει ανακαταφέρει αρχαία Μυσοινική Πύλη.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ

Η αρχική μορφή της Φαράγγιας Κεφαλής ολοκληρώθηκε το έτος 2016 επί διαταγής του Κοι. Συμβουλίου Νικολάου με την οριστική διαμόρφωση του χώρου που βρίσκεται μεριανά στο θέατρο και το αναψυκτήριο. Η μελέτη προβλέπει παράλληλα για φύτευση Δέντρων Δρόμου για την πρόβαση στις εγκαταστάσεις, ολοκλήρωση της ορεινής του θέατρου, πάρκινγκ και κερμαίες για σκέληση της θέας του κόμβου της Μεσοπόρ. Πριν φύτουμε όμως εδώ πρέπει να αναφέρουμε ότι το έργο

Ξεκίνησε από την προεδρία του Κοι. Ορφάνου Σπυλιανού το έτος 1979, ο οποίος εμπνεύστηκε, ορατοποίησε και υλοποίησε το αρχικό στάδιο που ήταν η σκοπιμότητα για δημιουργία ποδοσφαιρικού γηπέδου. Το σκεπτικό τότε ο δήμαρχος Κόρηνος Κος Χατζίκος Ιωάννης, ο οποίος την τετραετία 1998 - 2002 εγκαινίασε το μικρό γήπεδο ποδοσφαίρου που βρίσκεται στη δεξιά πλευρά. Την επόμενη τετραετία 2002 - 2006 επί διαταγής του Κοι. Συμβουλίου Μισαήλ κατασκευάστηκε το θέατρο και το αναψυκτήριο που σήμερα εξ ολοκλήρου από πέτρα που ταράζουν με τη φυσιογνωμία της ορεινής.

ΦΑΡΑΓΓΙΑΝΗ ΒΡΥΣΗ

Ο ιερακόμενος θησαυρός του Δημοτικού Διαμερίσματος Σκαρά είναι εκεί για πάνω από 65 χρόνια και ζει μαζί τους κατοίκους της περιοχής στις δύσκολες στιγμές που το υδρευτικό δίκτυο σπέρνει. Δεν υπάρχει περίπτωση ο περαστικός να μην σταματήσει για να γευτεί το πιο νόστιμο νερό που πηγάζει από τη Σιπλωρά.

Το έτος 1950 ένα τυχαίο γεγονός ήταν εκείνο που ώθησε τους κατοίκους του χωριού Φαραγγιάνα να ανακαλύψουν την πηγή. Ο εκλεγμένος συγκριμένος μας Σταυράκης Κωνσταντίνος κατέβηκε για να καθαρίσει το πηγάδι που βρισκόταν εκ κώρο της Κοινότητας Σκαρά (σημερινή θέση η οικία του Παναδοδημητράκη Φύλλινου). Οι πέτρες του πηγαδιού κατέρρευσαν και τον εγκλώβισαν. Έπρεξε τότε οι συγκριμένοι μας να τον απεγκλωβίσουν και τον ανέστειραν χωρίς το παραμικρό πρόβλημα στην υγεία του. Το πηγάδι όπου οι κάτοικοι των Φαραγγιανών αντλούσαν το πόσιμο νερό είχε κατασραφεί. Πήγαν τότε εκεί, όπου υπάρχει σήμερα η πηγή της Φαραγγιανής Βρύσης και ήταν εκείνη την εποχή βρωσιδα. Λάξευσαν μία πέτρα που υπήρχε στο κώρο και έκαναν μεγαλύτερη τρύπα. Ανέβλυσε μεγάλη ποσότητα νερού, στη συνέχεια όλοι οι Φαραγγιανοί με προσωπική εργασία έφραξαν δεξιάμενη στο κώρο και με σιδερένιες σκαλίνες που τοποθέτησαν, κατεύθυναν το νερό στα Φαραγγιάνα.

Η παλιά βρύση ήταν απέναντι από το σπίτι του Κου Μάρκου Νικολάου και είχε 3 πέτρινες γούρνες. Όταν ο πρόεδρος Κος Δασκαλάκης Ιωάννης αποφάσισε να φτιάξει σχέδιο πόλης στα Φαραγγιάνα, η βρύση έπρεπε να μεταφερθεί, γιατί στο σημείο που βρισκόταν, εμπόδιζε. Μεταφέρθηκε μερικά μέτρα πιο κάτω το έτος 1909 και κατασκευάστηκε δεξιάμενη από μετόν και 3 πορακές νερού για υδρευση. Η νεολαία του χωριού ήταν εκείνη που σκάισε, το βάρος των ελξάνων της μεταφοράς μας και τα χρήματα συγκληντρώθηκαν από γένη που έγινε στην κεντρική πλατεία Φαραγγιανών.

Πρόεδρος την περίοδο εκείνη ήταν ο συγκριμένος μας Κος Ασρινός Χαλκιαδάκης. Ο Σύλλογος Φύλων Περιοχών το έτος 2010 υπό την προεδρία του Κου Χατζηηλία Εμμανουήλ επένδυσε με πέτρα όλη την υπάρχουσα κατασκευή και πήρε την οριστική της μορφή όπως φαίνεται στην εικόνα. Στις αναλύσεις που έχουν γίνει μας δείχνουν ότι το νερό είναι από το πιο υγιεινό και ασφαλή για πόση.

ΒΑΚΙΩΤΕΣ Ανατολικά του χωριού Σοκάρως πάνω σε μια ακρόπολη από φυσικά βράχια, με πανοραμική θέα ολόκληρου σχεδόν του Δήμου Γάρμινος υπάρχει ο αρχαιολογικός χώρος Βάκιωτες. Η περιοχή συνολικά έχει κηρυχθεί ως αρχαιολογικός χώρος από το Υπουργείο Πολιτισμού. Το 1999 έγινε καθαρισμός από τον αρχαιολόγο Αντώνιο Βασιλάκη στα 3 λαξευτά μνημεία παιτήρια. Εκτός από τα μνημεία παιτήρια ο επισκέπτης μπορεί να δει στο χώρο μία λαξευτή κερκίδα στην κορυφή του λόφου, λαξευτή σπηλιά, λαξευτά σκαλοπάτια. Τα ευρήματα στο χώρο

είναι σημαντικά και φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Αυτά είναι: Χρυσό δαχτυλίδι, κανάτι με επίκρουση λαβή, νόμισμα που έχει επάνω μία κοίτη με το μήτο της Αριάδνης, νόμισμα που παριστάνεται ο Μινώταυρος με κηφάλι ανθρώπου, νόμισμα που απεικονίζει μια γοργόνα, Διπλός πέλεκυς (το σύμβολο των Μινωτών) φτιαγμένος από πολύτιμους λίθους, μαρμάρινο πόδι 40 εκατοστών, ένα κόλπινο λιοντάρι, ένα βραχιόλι με υλεγμένο δούφι και άλλος ένας ούλινος λίκνας που ως ιερδραση έχει ένα ελάφι που κρατά από τα κέρατα ένα γυμνό άντρα.